

Her iki Yönetmelik karşılaştırıldığında, 280 Sayılı yeni Yönetmelikle, 2022 yılında yürürlüğe girmiş olan 248 sayılı mevcut Yönetmeliğe kıyasla aşağıdaki değişikliklerin getirildiği görülmektedir:

1. Yapısal ve İsimlendirme Değişiklikleri

Bölüm 3'ün başlığı (Kayıt Yönetimi) yerine (Denetim Yönetimi)" olarak değiştirilmiştir. Bu, değişiklik kayıt sonrası denetim ve sürekli uyumluluğa verilen vurguyu artırmaktadır.

2. Kayıt Koşullarında Esneklik ve Risk Yönetimi

248 sayılı Yönetmeliğin 5. maddesi, kayıt için “İlgili ülkenin gıda güvenliği yönetim sisteminin Gümrük İdaresi tarafından denkliğinin onaylanmış olması” şartını taşımaktaydı.

280 sayılı Yönetmeliğin 5. maddesi, bu sabit koşulu kaldırarak, Gümrük İdaresi'ne risk yönetimi ilkelerine dayalı olarak kayıt yöntemlerini, başvuru materyallerini, değerlendirme prosedürlerini ve diğer gereklilikleri belirleme yetkisi vermektedir. Bu, daha esnek ve risk odaklı bir yaklaşıma işaret etmektedir.

3. "Resmi Bildirimle (Karşı Ülke Makamlarınca) Kayıt" Kapsamındaki Ürün Listesi (Katalog)

248 sayılı Yönetmeliğin 7. maddesi, karşı taraf ülkenin yetkili kurumu tarafından resmi

bildirimiyle kaydı mümkün olan 18 gıda kategorisini listelemekteydi (Et ve et ürünleri, şarküteri mamulleri kılıfları, su ürünleri, süt ürünleri, kümes hayvanları ve ürünleri, arıcılık ürünleri, yumurta ve yumurta ürünleri, yemeklik sıvı ve katı yağlar, yağlı tohumlar, buğday mantısı, yenilebilir tahıllar, öğütülmüş tahıl sanayi ürünleri ve malt, taze ve kurutulmuş sebzeler ve kuru fasulye, çeşniler, fındık ve tohumlar, kuru meyveler, kavrulmamış kahve çekirdekleri ve kakao çekirdekleri, özel diyet amaçlı ve takviye gıdalar)

280 sayılı Yönetmeliğin 6. maddesi, bu sabit listeyi kaldırarak, Gümrük İdaresi'nin çeşitli faktörlere ve uluslararası uygulamalara dayalı olarak resmi tavsiyeyle kaydı gerektiren gıdaların bir katalogunu belirleyip yayınlayacağını hükme bağlamaktadır. Böylelikle, gelecekte kapsamın idari kararlarla güncellenebilmesi için esneklik sağlanmaktadır.

4. Kayıt Koşullarında Düzenleme

280 sayılı Yönetmeliğin 7. maddesi, kayıt koşullarını yeniden düzenlemiştir. 248 sayılı Yönetmeliğin 5. maddesindeki (1) numaralı koşul (yukarıda bahsedilen denklik değerlendirmesi) kaldırılmıştır. Katalogda yer alan gıdalar için (ayrıca ilgili ülke makamı tarafından tavsiye edilmiş olmalıdır) şartı eklenmiştir.

5. "Liste Yoluyla Kayıt" Mekanizmasının Getirilmesi

280 sayılı Yönetmeliğin 17. ve 18. maddeleri tamamen yenidir. Belirli koşulları sağlayan

(anlaşma imzalamış olmak, Gümrük İdaresi'nin risk değerlendirmesinden geçmek vb.) ülkeler için, ilgili ülke makamının Gümrük İdaresi'ne bir firma listesi sunabileceği ve Gümrük İdaresi'nin bu liste üzerinden kayıt işlemi yapabileceği bir "liste yoluyla kayıt" mekanizması öngörülmektedir. Böylelikle ikili işbirliği Protokolleri olan ülkeler için süreç kolaylaştırılmıştır. Daha önceki (1 Haziran 2026 tarihine kadar yürürlükte kalacak mevcut) Yönetmelik'le net bir şekilde tanımlanmamış olan Gıda Güvenliği, Bitki ve Hayvan Sağlığı Protokolleri çerçevesinde takip edilecek prosedüre atıfta bulunmaktadır.

6. Kayıt Sürekliliği (Devam) Mekanizmasında Değişiklik

248 sayılı Yönetmeliğin 20. maddesi , tüm kayıtların süresinin dolmasından 3 ila 6 ay içerisinde (bu zaman diliminde) yenileme başvurusu yapılmasını gerektirimekteydi.

280 sayılı Yönetmeliğin 21. maddesi, temel kural olarak kaydın otomatik olarak 5 yıl uzamasını getirmektedir. Ancak, Gümrük İdaresi tarafından belirlenecek "otomatik uzatılmayan gıda listesi"ndeki ürünler, denetim altındaki firmalar veya ithalatı askıya alınmış ülkelerin firmaları bu kapsam dışındadır. Bu kapsam dışındaki firmalar, 280 sayılı Yönetmeliğin 22. maddesi uyarınca, süre dolmadan 3 ila 12 ay içinde (bu süre içerisinde) başvuruda bulunmalıdır. Bu, düşük riskli firmalar için idari yükü azaltan önemli bir değişikliktir.

7. Kayıt Bilgisi Değişikliği ve Yeniden Başvuru Kurallarında Netleştirme

248 sayılı Yönetmeliğin 19. maddesi, üretim yerinin değişmesi, yasal temsilcinin değişmesi veya ülke kayıt numarasının değişmesi durumunda yeniden başvuruyu zorunlu kılmakta ve “Çin kayıt numarası otomatik olarak geçersiz olacağını belirtmekteydi.

280 sayılı Yönetmeliğin 20. maddesi ise, bu tür değişikliklerin firmanın gıda güvenliği yönetim sistemi üzerinde (önemli etkisi) olup olmadığını değerlendirme yetkisini Gümrük İdaresi'ne vermektedir. Önemli etki yoksa değişikliğin onaylanması; önemli etki varsa değişikliğin reddedilmesi ve firmanın yeniden başvurması öngörülmektedir. Bu durumda kayıt numarası Gümrük İdaresi'nin bildirimi üzerine geçersiz olacaktır.

8. İptal Sebeplerinin Genişletilmesi

280 sayılı Yönetmeliğin 27. maddesi, kaydın iptali sebeplerine iki yeni madde eklemiştir:

a) Başvuru yeterliliği olmayan veya kayıt koşullarını sağlamayan bir firmaya kayıt hakkının verilmesi. Bu ekleme ile, kayıt otoritesince, gerekli koşulları sağlamamakla birlikte sehven bildirilen firmalar için de bir yaptırım getirmektedir.

b) Kanuna göre kaydın iptal edilebileceği diğer durumlar. Bu da yetki genişletmeye yönelik bir düzenlemedir.

9. Ek Hükümler

280 sayılı Yönetmeliğin 30. maddesi, depolama işletmelerinin kapsamının, birincil tarım ürünleri kaydının ve sınır ötesi e-ticaret yoluyla ithal edilen gıdalara ilişkin düzenlemelerin ayrıca belirleneceğini açıkça belirtmektedir. Ayrıca, 280 sayılı Yönetmeliğin 28. maddesi, ithalatı askıya alınan bir ülkeden kayıt başvurusu yapılamayacağını teyit etmektedir.

Pekin Ticaret Müşavirliği